

Տարւոյն զիսկ Կ. Սոթոյ Տաւադ
» Դաւ. աւաց » 1012
Ղեկաւորեալ Կ. Սոթոյ » 90 22
» Դաւ. աւաց » 3028
Իւրաքանչիւր թիւին զիսկ 30 դր.
Կանոնաւոր ապուր ձկն զարկալի
մար 3 շաբաթ, երկու շաբաթ ետ-
մար 2 զաւարտ. աւելի անդամներու
հարմար քառս անգամ թիւն կըրտու

ᐅᐅᐅᐅᐅᐅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆՍԱԽԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 18 ՄԵՊՅԵՄԲԵՐ

•**ԲԱՂԱՅԱԿԱՆ**

Յոռւ ու—Գաղղիական պատերազմի
կարևոր իրադարձիւն մ'երեւան
հանկու - սպիւնքն թէ աղղի մ'ստղղ
դորու թիւնն իր անդամոց ընդհանուր
կրթութեան մէջ է :

Մինչեւ հիմա Գաղղիացիք առաջին զինուորական ալգ ճամարում էին տշխարհի աւելեւ : Գերբին պատերազմի ցուցուց որ առաջին զինուորական ալգ, մի ինիւր ռիտի քուական շէ յաղիւմ ի ինեւ վասակցեցելու : Աս շէ տմեմկուրտեր որ պայման մ'ալ հարկ է , ոյսինքն կրիեալ զորականներ աւենալ , կրիեալ ոչ միայն զինուորական հրահանգը , այլ եւ մայրաքաղաքէն անհրաժեշտ ուսմամբ : Գերեմանոցիք այս առաւելութիւնն ունենին Գաղղիացոց վրայ եւ յաղթուց երան :

Կը դառանէ թէ վերջին հակառակ,
հարաներուն մէկէն հոռւ: Մայիք-քե
զօրապետն ոյս խօսքն ըսած է կինսու
կայսեր: Սյս յայթու թիւրք զարմա
նեոյ զիս գողկան վարձ ապկեղ տուաւ
մեկս: Ինչ զէրէցիկ եւ իմաստաւորի
խօսքս:

Գերմանացիք իրենց խոշորագու-
կան անհամար դպրոցներուն աշակեր-
տաց սրտին մէջ ինքնախնդրութեան
հողին զարգացնելու մեծ ջոպին ունին
որով մարդ իր ամեն դժբաղ մէջ գի-
տալիցութեամբ կը վարուի եւ ոչ մի-
թեմաբար, ինքիմէ կը խորհրդածե-
իր խեղին ամեն բանին մէջ կը փարեց-
նէ եւ ոչ սովորութեան կամ ուրիշ
խելքին կըր ճեռուեալ եւ գերին կը լի-
նի Այս պատճառաւ էր որ վերջին պա-
տերազմին մէջ հերոս Գերմանական զո-
րացիդի մ'պարտեան սպաննուէին
դուիզընէր չլիովել, որովհետեւ իսկոյն
պարզ զինուորը գնդին հրամանատարու
թիւեր ձեռք կառնուր եւ կ'ալը կա-
ռնուորաբար կը շարունակէր, մինչդեռ
խաղիկալաց մէջ պրալիոյ դէպք մի պա-
տահած ժամանակ գունդն անխուսա-
նալով չորթութեան մէջ կկիսար եւ
վերջապէս կը յաղկուէր. թորունք ու-
րիշ ամեն պարագային մէջ Գերմանացի
զինուորացի համար թիւերն անհամեմատ
սուաւ ելու թիւնները, որովք միշտ գե-
ւադանցեղին իրենց ինչամիներոր

Գաղղրացիք աշխրհաման, բայց ամենամանր սուժով, թէ երկրի մը զօրութեան ու մեծութեան համար շահի մը բազմահմուտ մատենադիրներ, մեծ հաւանճար քառասուտ զմեռն եւ ճորտար արքունատաղէտներ ունենայր բաւական չէ. այլ կրթեալ ժողովուրդ ունենալու է. հասկցան որ աղջերն այնուհետեւ տեսական կեանք մեկ կորստի ունենայր մինչեւ, որ մեծ սնանամբ կրթեալ շաղկապողներէ կազմուած լիլլան որք կարող լինին խելքով եւ

հմտութեամբ ընդհանուր դարձոց ըն-
թացքին հետեւիլը գալիք միասնադա-
տւոյն առնուի, եւ եկամենքս ալ
զօրեղատէս դէմ դնել:

Աղդէր մը կամ ժողովրդեան մը հո-
մար ամեն բանէ առողջ հարկ է իր լի-
ցուն կարգաւ դրել, իր երկրին պատ-
մաւթիւնն ու աշխարհագրութիւնը
գիտնալ եւ իր իրաւանց ու պարտաւոյ
կառակցութիւնն ունենալ։ Այսպէս
խաղժուած ժողովուրդ մ'իջիլ զբե-
րացողութեան ալ հանդիպել, չառաջ
կը վերահանգնել, եւ երբեք դերի չը
լինիր։

Անդեաւ տալուան արտեբաղմին մա
մանակ Դ. Թիւրի խոսկիւս երթալուն
էւ Վիքթոր Դանաւէլ թաղաւորին
կատաւարութեան հետ ըրած բռնակե-
ցութեանց վրայ հանուեալ մանրամու-
տն եւ միանգամայն հետաքրքրաշարժ
տուեցիւ թինկները կուտայ Գաղղիո-
կան Կոստ լրագիրը:

«Պ. Թիֆեր, Մէչի անճառաւոր-
թեռէն առաջ Յիօրէհայ գոաց, ուր
կարգէ դուրս մեծարանք ընդուն-
ուեցաւ, ինչպէս որ կը փոխըր ախ-
նաւոր տնձի մը, որ հայեանաօրական
անճառաւորութեամբ կը վառուկե-
նայ հայրենիք բարեկամներ ու քաջնու-
կիցներ փրութեւր կերթոյր ։

«Այն միջոցին խառնելու 240000 ըն-
տեր զօրք ունէլւ : Պ. Թիէր 100-000
զօրք ինդիւն : որպէս զի Լիւն նը-
թան եւ հոն գումարուած 40000 Գաղ-
ղիացի զօրաց հետ միանալով զօրմ են :

«Պ. իմերի յատակագիծն ուշադ-
րութեան արժանի էր: Կը հասկնէր
թագաւորին: Բէ իտալական բանակն
Արլեան լեռներէն իջնելով եւ առա-
ջին կարգի բերդաքաղաքի մը յենլով

կրնար ամենայն ապահովութեամբ պատերազմին վիճակը լուծիլ, վասն զի այս երկուքէն մէկը պիտի լինել հարկաւ, կա՛մ Բորսիապէի վանանդով Մէջի պաշարումը վերսնելու եւ իւս նմի վրայ քաղելու պիտի հարկադրէին, որով Պաշէն Մարտիկաւ աղաստարը շարմեղա կարող կը լինէր, կա՛մ Մեջի պաշարումը պիտի չպահանջէին, այն ժամանակ 140000 ընտիր զորաց խանակ մ'ընէր կընար ընել, պատերազմին ոկիզքէն փորձելով այն դարձողութիւններ, որպէս յետոյ Պաւլիքի ձեռնարկեց, մանաւանդ որ եւ լաշարելու աղաջով ճամբայ մընէր՝ անառակ ամրոյններէ պաշտարան ելաւ:

« Գեղտը է քան թէ վերքովոր իմ-
մանուէլ թաղաւորը » Գ. Թիւերի հոյ-
քննադիրական հարասպիսում թիւնն
յաղթաւ լոյ, և Գաղղոյ նկատամբ
իստոյն ունեցած երախտաղ խաւան
պարտաւ յիշատակէն ոիրաք շարժե-
լալ Գ. Թիւերի առաջորդական հա-
ւանութիւն տաւալ ի նոյն ինքը սահ-
մանադրական թաղաւոր մէջ երան-

որոշում մ'ընելու տեսնել իր պաշտոնեից հետո խորհրդակցելու ։ Այնուհետև ոչ ։
Բայց խորհուրդաւ Գ. Բեկեբեկի՝ որ զուգահեռ
մեն խորհուրդէն ներկայ դրու-
նալիս տուց զինքնուր, որպէս զին համ իր
պաշտոնեից իւր զգիտութիւն զորաբաղադրու-
ած Վե. իր պաշտոնին ինքն ընդ ճարտարաց

« Դիվիժոր եմանաւ եւ թաղաւորն
 իր խոստումը կատարեց: Պ, թէ է, խոտ-
 հրդիւն ներկայանալով Դուդդից դա-
 տը ժամերով պաշտպանեց եւ, որան մը
 կործեց լե՛ք վասակած էր, միան զև
 բարդ զննութեանը հանեցան իր յու-
 տակալածին, միայն պաշտպանայք ըն-
 լերկեցան ուստի իրով լե՛ք խոտաշ-
 ք ազդը խաղաղութիւն եւ կուտար-
 եայ հարցախնէ կուգէր:

« Գլ. թիվերը ներկայացվեն մեկնեցաւ
պարտաւորեցու, եւ Կարգվա՝ Կարկ
պարկին միայն օգնական դասու խոտու
լիւցեն, բայց ալ օգնութիւնն աճրաւ
ւական էր »

Դազ՝ իրական յուրեղով ՏԲ փոքր լե-
րաշէրն Ասիւի փուշալի ժահուան փրայ
հեռուեալ իրօհրդած աթիւնը կրնէ,
որ այլ եւ այլ նկատումով ու չաղ բա-
թեան արժանի է :

• Ի՞նչ է—եղարցոս Ասիի փառալոյն
մահը, զոր հեռադէպը լսեմի մ'որ ու-
ռալէ կը ծանուցանէր, ստոյգ զմիտդ-
դուքիմն մ'է ոչ միտյն Եւսեփեանի
կոտորութեան համար, որոյ ամենէն

ալիսեաւոր մտքն էր Զեւատ փաշայի մահաւանէն 'ի վեր, այլ եւ Արեւմտեան տէրութեանց եւ գլխաւորապէս Դաղդիոյ Համար : Ապի եւ, իր Զեւատ բարեկամը զԵրեմէ Անկլո-Դաղդիական դաշնակցութեան կապաւործ միջոցն իշխանութեան հասած էին : Իրենց յաղաքական մեծ բողոքը ժամանակակից էր Դրբլի պառերագմին : Երկուքն ալ իրենց երկիրը ներկայացուցած էին 1856ի Փարիզի դեսպանաւորութիւն մէջ : Ուստի բնականաբար Դաղդիոյ կամ Անգլիոյ կողմէ կը հակնէին աւելի քան տրիշ մեծ տէնրութեանը :

Վիշուշտ ամեն բանէ առաջ իրենց
երկրին շահն եւ քաղաքականացեալ ի-
րենց յարմար եկամք կը նկատէին և
Մեղիստարա կամ յիմար կը լինէին եւ
թէ ուրիշ կերպ բնէին և խոց վերջա-
պէս իրենց ճշտակը, իրենց նախնե-
ւանցներն եւ իրենց յարաբերութիւն-
ները վերնը կը մշէին առաւել Արեւ-
մուտից քան ուրիշ կողմի վերաւել ասի
պատշաճից եւ շահուց գոհացումը՝ որոյ
վերայ խօսեցոյնք և իսն մ'էր այս և եւ
չստ իսկ և Միտլ բռնել, կրնայ հա-
մարձակ բռնել թէ Ապի եւ Յիւստ և
Կ. Պոլսոյ բաղաբախտ տեսաբանին
կրտսէ քստն տարի առաջին շերտ խող-
ջած մամանտիւնին, իրենց կողոտ-
էնուսն ներած դպստա որս թեանց
չափովը լարի եւ հաւատարմի բարե-
կամներ կողմն վեր հանալ և

ᐅᓴᕈᕋᑦ

[illegible]

«Այլ» ֆիւտային հրապարակւ ձեւերը չունենէր. առաւել զգուշացոր էր թերեւս հաշիւ մ'էր այս իր կողմէն թիրեւս տնոր չափ ճարարարիտաւ ինն շունէր։ Ֆիւտայ կը խառէր, ոչ միայն դադրեկոնքն լեզուն, այլ փարկի գիւռնեմամբուր լեզուն։ Անսահման շնորհքով եւ գեղեցիկութեամբ կը խօսէր դպիւն Այլի գրէնք ձեւք առաւել աստեւ կը գերազանցէր։ Անեման շաւրազդէն մ'էր պաշտօնական նամակադեւ եւ չրջարեւականաց։ Հիմնովին գիւտէր եւ առանց յոմնեմովը դժուարութեան կը գործածէր այն գիւտանագիտական գերեզիկ լեզուն, զոր մեր պատարին գործող պաշտօնեմութիւններովս դարձող գրեցի ու թանկեմ, եւ դարբանի մը տարիէն 'կ'իբր քիչ մը մտայտ, բայց Պ. Բովիլգա տոնեմ ունէլ յարմարութիւն ունէլ առջի պատուոյն լեւրածեմու Դուր կամ իր Պէպեգիւն ծախանեմոյ ամարանոցը, ձեւքի մեծութեամբ գրասեղան մ'ունէլ իր առջեւ, կամ երբեմն պարզապէս ծառն գին փաղ միւրքիկ տեղաւի մը դըրած՝ հոն կը գրէր՝ առանց կտրէնքն լեզու կամ ուղիքը՝ այն դադրեկոնքն պաշտօնագրերու, որոց միայն զիւանադ իտալեան ոճն հմտու կըրոնքըն էլէն իտալու էր, եւ անմիջապէս Մեծ-Լիգարուսին ճապոլէի եւ փառահ ձեւքը կը գուշակէին անոնց մէջ։

« Ապրիլ փառայի մեզբեր, ինչպէս
Ժամանակէս շատ ահա՛նստ որ մարդոց,
իրեն յաջորդ չպատրաստեմք Էրս Նա
խորդ սերունդն ուրիշ կերպ կը վար-
ւէր, եւ միայն իմութիւն լիցայ խօսե-
լով Ապրի եւ Յիւստ երկու ճն ող Մեծ
Բէշխունէ կը Թուած էին: Աստեք հըմ-
ատ թեամբ եւ զսպն իսկ հանձնորդ
իրենց մարդեալը կը գերաշնչեմք էին,
բայց զին հնաւորութեան եւ հօր
կամքի կողմէ չէին համներ անոր
Այս որդիսով հանդերձ՝ զԺուրպա-
յոջորդներ պիտի պահտին ասանց, իս-
կանց պիտի գտնուին, բացարձակապէս
անհրաժեշտ մորդ ինչ կան, մինչեւ իսկ
սեւութիւն մէջ:

Բայց ո՞ր պատի լինին այդ լա-
նդացիները: Մեծ խնդիր, որ հասարա-
կականության կարծածէն առերի մեր ու-
նագրութեան արմանի է: Վերջին
անդգրէն 'ի վեր Գաղղիոյ եւ Անգլիոյ
դիրքը բաւական փափկացաւ և Պոլ-
սոյ մէջ: Առաւիտեակ եւ Բրաւորա՝ տրեւ-
մբտեան տէրութեան լինանց սիփական եղը
աղղեցութիւնը մէջնինն բաժնեկա-
րութիւնը առեւ թաշտընը միտած
ունին: Մեր գրան քով դեռացան մ'ու-
նինք: Կարգի գիտաւորութիւններով լի,
բայց տղ. դժուար պայտոնին համար
նոր, Լիմէ Պ. Տր. Վոնէ՝ գիտական Արեւ-
մատեան տէրութեան համալսարանին
ունեցող տնտեսական պատմութեան
ունեցորդ. իր դէմ, սերէջ զգայուն
փառաւայանները ունենալ, լինեալ
պատմութեան առերի դժուարութիւն

պիտի կրէ պաշտպանելու մեր ազգե-
ցութիւնը՝ որ որդէն անկարգած է,
եւ մեր շահերը՝ որ որդէն փառելի
մէջ են։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտոն 26 սեպտ.
Ռուսական նաւաւորման արտօր
ձեւում թէն մեկնեցաւ. յԱմերիկա
փարկի 26 սեպտ.
Արեւմտ կամեն առաջնաւոր մար-
տական գաղանակութեան վրայ Պ. թի-
էրի հետ բանակցութիւնները շարու-
նակել տեսաւ.
Պ. Պիտերսը չարքոյդ կէս երկրիւնը
չորս ուրիշ գաւառներ պարզելու
պայմանու ընդունեց.

Պէրլին 26 սեպտ.
Բնագրաւորի կառավարութիւնը
ձանաշագործ մը զրկեց Պէրլինի կա-
ռավարութեան Աւստրիայ եւ Գեր-
մանիոյ կայսրաց անաւանութեան ար-
գիւնը հասկնալու համար.

Պրիւսիա 26 սեպտ.
Կառավարութիւնը գահաւարտ Նա-
րոյնի կոյսեր մէկ նախկին բանակ
որդ մէջ պիտի Պէրլինի թագաւոր հը-
րաւարակելու խնդիր կայ Սյա գիւ-
տը տառապի տաւալութիւն մ'ար-
տադրեց երկրին մէջ.

Աթէնք 27 սեպտ.
Ռուսիոյ Տոմսեր մեծ գրութիւն
այս տաւալութիւնը հասաւ.

Պէրլին 27 սեպտ.
Իրէվ-Եւրոպայի լրագիրը կրտ
թէ ամեն ուղի Պիտերսի թանկ յու-
մանք կայ.

Իստրա 27 սեպտ.
Անգլի շարժու մեղ շիւղ Գանքա-
լէն քաղաք ուղիին գումարը երկու
միլիոն 180000 Անգլ. լիւրայի կը հա-
նի.

Պէրլին 27 սեպտ.
Երէի Լոգանի համադրային ժողո-
վին մէջ քանի մ'անգ ամիսը հասարա-
կականութեան վրայ գոյնաւ խօսեց
ուղիւն, հազու քանի մը բառ տրտա-
ւանած էին աննկարագրելի աղմուկ
մ'ելաւ զահիճեմն մէջ.

Փարիզ 28 սեպտ.
Պէրլինի Լաւերանտան լրագիրը
կը խոստանայ անյուսող հրատարակել
գահաւարտ Նարոյնի կոյսեր նա-
մակը՝ որով ինքզինը Պէրլինի թագա-
ւոր անտանելի աղ կը լանայ.

Լոնտոն 28 սեպտ.
Պանքոն իր պրիւսիան հարիւրին 4ի
հանց.

Գորնուայի ծովափնայ վրայ մեծ
փոթիւրի մ'ելաւ.

Մոսկիւ 28 սեպտ.
Հակոնախաւական Կաթողիկոսին
երկու եկեղեցի իրենց յատկացնելով
իրենց կրօնական պաշտամունքը հոն
կը կառարեն.

Փարիզ 29 սեպտ.
Փարիզ քաղաքին փոխտաւրիւնը
տանկերու պատիկ ստորագրութիւն
ունեցաւ. Այսինքն փարիզ քաղաքը
350 միլիոն ֆրանքի պէտք ունի չորս
երկրիւն կառաւարկելու (ինչ ահա-
ղին հարաւորութիւն).

Լիւբերու 26 սեպտ.
Բանայի, Մ. Ն. Օ. 35/4-1/4
Ծախուած 40000 հակ.

Լոնտոն 26 սեպտ.
Արիւն 47
Եօնը 43
Հաւար Հարմար 33

Լոնտոն 27 սեպտ.
Փան. Գոնա. 43/4
" " 1869 36/4
Անգլ. Գոնա. 32/4

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կը լսենք թէ Ռ. Գուռը պաշտո-
նական կերպիւ իմացուցել է Պապին
դեպտան Մոնտինի օր Գրանքին, թէ
կոյտերական կառավարութիւնը փո-
ղոց ի վեր զրկաւորեալ հասարակու-
թեանը շնորհած արտօնութիւններն
անկողնար պահելու մտադիր է, եւ
չուքեր բնաւ կրօնական կրօն ուրիշ
եւ է պատճառաւոր հոր ուրիշ րն-
դունիլ որք կայսերական խաթիւ-
ծերի նկատելով երախաւորեալ արտո-
նութեանց պային.

Սակեց կը հետեւի թէ Սրեւեհեան
Կաթողիկոսի ազդեցութիւնը դատար փառաբան
են, որոյ համար մեր խնդակցութիւ-
նը կը յայտնենք իրենց.

Գերեւոյ առաւմտեւ թէ եւ ար-
գիւրած է, բայց ծածկաբար կատու-
րաւոր մերթ ընդ մերթ կը գտնուին
Սակեց քանի մ'օր առաջ Արիւն
կէնէ եկալ նաւու մը մէջ չորս գերի
գանձելով, կառավարութիւնն անկա-
լապէս արձակեց իւր բերքը փախած
է եւ գեւ չկրցաւ գտնուիլ.

Գաւառի փառայի եւ Հաւրի Գահճէի
թուղթերուն մէջ քանի մը քօղէտայի
դէպք պատահելով, քառանկիւնայի
անաւութիւնն առաջնորդական մի-
ջոյններ ձեռք տուաւ՝ առաւելու
գարչահարութիւնները կրօն չկրցա-
նելով իրենց պարզելով եւ հիւանդ-
ներն յատուկ հիւանդանոց մը փախա-
լուով.

Այս առթիւ հարկ կը համարենք
յիշեալ տեսութեան ուղարկութիւնը
հրաւիրել Գուրիւնիւնի թուղթի վր-
այ, ուր գարչահար տաւանիւր իանց-
նին փոքրցներէն եւ օրը կապալանեն.

ՊԵՏՈՒՆԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒՑՈՒՄ

Մայրաքաղաքին հաշտն համար
Պէրլինի մէջ Օկտոբրի եւ Լը-
պոլի կողմեր կատարուելիք շինու-
թիւնները՝ միջոց մի գրութիւնով տմե-
նէն պահաւ պիտի լինիլու յանձնառու
եղանիս ուղիս արուի.

Այս միջոցի գործողութիւնը
սեպտ. 18/30էն սկսեալ ամեն օր սի-
տի կատարուի կէս օրէ Լաւ. Կ. Պարոյ
քաղաքապետական խորհրդին առջեւ.
Շինութիւնները որոշեալ արդիւ-
նաց համաձայն վրայինն առնուել ուղղո-
ները կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ
միջոցին.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ			
ԷՍԷՍԵՐ ՈՒՄՈՒՄԻԻ			
47	սեպտ. ուրաթ իրիւրն	49	9
18	" շարաթ առաւօտ		
	բացուեցաւ	49	7
	կէս օր	49	40

Ա.Զ.Գ.Ա.Յ.Ն

Երեւոյ տեսական ընդհ. ժողովը
երէի իր իմ քի նիտն ըրաւ Պալաթի
Եկեղեցին ընդ նախադահաթեան Մ.
Պապրիարքին.

Ժամը եօթնին մեծագոյն մաս
ներկայ լինելով ասեանը բողոքեցաւ.
Նախընթաց երկու նիստերուն ա-
սեանայութիւնները փութեցաւ իւր
նորոնար երեւոյ տեսական վաւերացու-
մը կատարուել եւ ունեցաւ հրաժար
ուան ընդունուելու եւեւ, ինչպէս
կարգին դեռ չանցած, ինչպէս յայտ-
նեց թէ իւրիւրաւոր Սեւաթիւնի թաղ-
խորհրդին կողմէն բողոք մը եւ թա-
ղեցւոյ կողմէն ալ հանդիման մ'ուղ-

ղուած է առ ընդհ. ժողովը, եւ կար-
գաւ հաւար ժողովին կողմէ հար-
ցուց. Այս վրայ լսեալն անհաւա-
նութիւն եղաւ. ոմանք կողմէ արա-
ւարկեցին, ոմանք ալ ինչպէս հան-
րական կարեւորութիւն չանենալը մէջ
բերելով ընդհանր. կարգապահի.
Վերջապէս Ս. Պապրիարքին տուած
քանի մը բացատրութեանց վրայ, ո-
րով կառավարիկը ինչիւր վարչու-
թեան յանձնել, ժողովը մեծագոյն
մուպաի եւ ձեւը ընկերացուց.

Ինչպէս կարգին տանալուն կանո-
նաց զարդ, փառաւորական ժողովը
տանապահեա Եկեղեցին յայտնեց թէ
փառաւորական ժողովը իր համարաւոր-
ութեան անդեկադին երկարաւորեալ
հարգողութեւ իր հրաժարականն ալ
արդէն տուած լինելով իր պաշտօնը
լրացուցած է եւ այս օրէն օնդին պա-
տաւանաւոր չէ. ուստի կառավար-
իկ ժողովին սր ուրիշ խնդրաց անցնե-
լէ առաջ անկողնայեա փառաւորական
ժողով մը կողմէ, որովհետեւ արդին
գործերն երեւոյ վրայ չլինան, ժողովը
առաւելու Եկեղեցին յայտարարու-
թեան կարեւորութիւնը տեսնելով,
նախ ուղի հրաժարականի խնդիր յու-
ծելը իրեւութականներէ ոմանք օւղեցին
ընդունիլ փառ. ժողովը հրաժարական-
նը Սահմանադրական տարեկ լրաց
ըր 1863էն սկսեալ ներկայ տարու այս օր-
իւր վերջը լրացած համարելով. ոմանք
ալ գործեալ Սահմանադրութեան տը-
րամադրութեան համեմատ ներկայ
փառ. ժողովը երկու տարի պաշտօն
վարած չլլալով, իր ընտրութիւնը բացա-
ւակ եղանակաւ կատարուած եւ ան-
գամայն թիւը փոխանակ 20ի՝ լի թիւ
լինելու եւ մասնաւոր. Սահմանադրու-
թեան վերաբերեալութեան առթիւ ընա-
րութեան եղանակ մը դեռ որոշուած
չլլալով եւ այս որոշման ալ երկու փա-
հարանութեանց կարեւոր նկատելով,
առաջնորդեցին, որ եթէ ընդհ. ժողո-
վը զօհ է ներկայ փորձութեան հը-
րաժարականը չընդունի եւ խնդրէ որ
մինչեւ յառաջիկայ տարեկ լրացի, այն է
1872 տարիին վերջը չարեւակի իր
արդարութեւ, մասնաւոր որ որդէն հինգ
ամիս ալ անցած է եւ երկու տարին
ալ գեւ լրացած չէ.

Այս երկու առաւելութեանց վր-
այ բաւական երկու փորձաւորութիւն
եղաւ, որոյ միջոցին Ս. Ե. (Գոնէն է-
ֆէնտի փառաւորական եւ զօհաւոր-
ականութեան քուէ առաջնորդեց փառ.
ժողովը համար.

Վերջապէս հրաժարման ընդուն-
ելը կամ չընդունելը քուէի գրութե-
լով երեւութականաց ոմանք քուէ տա-
լէ ետեւ հոնում ընդգլխութեանց
պատճառաւ քուէին արդիւնքն անու-
րոյ մնաց, թէ եւ յայտնի կը տեսնու-
էր որ մեծագոյն մասը չընդունելու
կողմն էր. եւ արդեւեւեւ ժամը 10 ան-
ցած էր, երկուրդ անգամ քուէի զը-
նելու գործը յառաջիկայ ուրբաթի ա-
ւուր թաղութեւն ասեանը զոյսեցաւ.

Պառաւ Թաղի Երեւոյ տեսական
կան քաղաք թիւները կատարուելով
Երեւոյ տեսական ընտրուեցան.

Մեծ. Գրիգոր Էֆ. Մարիոսան
" Տօքթոր Մ. " Ռաֆայէլեան
" Յակոբ " Սարգիսեան.

Փառաւորական ժողովը իր համարա-
ւորութեան տեղեկագիրն հրատարա-
կած եւ արդային երեւութականաց հա-
յորդած լինելով, որման կը համարվու-
ման մասն լրացուցաւ մէջ հրատարա-
կելու արդէս զի ժողովը իր կամ մու-
նաւոր ընդհանուր օւղին իր վար-
չութեան վրայ կատարելով պարտաւոր
ունենալ եւ զիտակցութեանը պատու-
յութիւն ընէ.

Փառաւորական ժողովը իր պաշ-
տօնաւորութեան ընթացիկ հիմնագի-
ծը որոշելէ ետեւ, Ս. Ե. փառաւորական
ճիւղերը կազմութեան խնդրոյն ըր-
բարելով, մինչեւ շարք ժողովը եւ
խորհրդոյ անդամացաց մէջ ծագած
անհամաձայնութեանց պատճառաւ
անդի օնեցած անտեղութեանց զը-
խաւոր պատճառներէն մէկը՝ աննեց
քուէարկութեամբ ընտրուել ընտրու-
վերադառաւ ըլլալով, պատշաճ դա-
ւանց զանազան խորհրդոյ կամ մասնա-
ժողովաց պաշտօնին յարմարութիւն
ունեցող անձանց զուգակ մը պատարա-
տել եւ իւրաքանչիւրին համար մէկ
կամ երկու անձինք հրաւիրելով, ա-
ռաջնորդել որ իրենց անդամակցաց
յանկը իրենք ներկայացնեն եւ ժողո-
վը փոխորդուն աննեց ընտրութիւնը
եթէ փոխորդութիւն մը չանենալ, Հե-
տեւորդեա այս դրութեամբ հեղաշե-
տէ հաստատեց հետեւեալ խորհրդո-
ներն եւ մասնաժողովներն.

1. Դատաւարական խորհուրդ.
 2. Տնտեսական խորհուրդ.
 3. Գաւառական խորհուրդ.
- Որոյ անունը ըստ առաջնորդութեան
խորհրդոյն Ազգ. Կրթական խորհուրդ
անուանեցաւ.
4. Մասնաժողով Գաւառ. օղ. գործող.
 5. Մասնաժողով Տնտեսական գործող.
 6. Հիւանդանոցի Հոգ արարչութիւն.

ԴԱՏԱՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Դատաւարական խորհուրդը 14
ամիսուն միջոցի մէջ 50 նիստ քա-
ղաքով, իրեն ներկայացած զանազան
խնդիրները՝ միշտ իրաւականութիւն
իրեն պարտք լուսնելով՝ արդած եւ
վերջացուցած է.

Այնպիսի խնդիրներ ուղարկուած
են որոյ արդումը եւ տնօրէնութիւնը
փառաւորական կամ Կրօնական ժողովոյ
վերաբերեալն կամ Ամին. Սրբաւոր
Պատրիարք Հոգևորապետ ըլլալուն՝
զանաւոր մասնաւոր տեղեկագրք յայ-
տադրած է սրու որ անի է.

Դատաւարական խնդրոց հրա-
տարուելութիւնը առաւելու արդովն ո-
րոշուած չլլալով, պարտք կը համո-
րիւք միայն Դատաւարական խոր-
հրդոյ ներկայացած եւ որոշուած
խնդրոց անտեղեկութեւն համալրարար իր-
շանակել.

Ամիսական	Դատ	93
Առաւորական	"	46
Սրբաւորական	"	43
Պատու վերաբերեալ	"	21
Կարողական	"	15
Ժառանգական	"	11
Կանաչանք	"	6
		235

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Խառն ժողովը օրով կարողուած
Տնտեսական խորհուրդը իր պաշտօնը
այնպիսի արդիւնքի օրերու մէջ ամե-
նայն հաւասարութեամբ արդ տե-
րաւոր վտելէ ետեւ՝ հրաժարած ըլ-
լալուն պատճառաւ, վարչութիւնը ի-
րենց անդեկադին քննելով վերահա-
ու եղաւ իրենց պաշտօնաւորութեան
ընթացքին մէջ Ազգ. մասնաժողով
ուսույթիւններուն, հետեւապէս շը-
նորհակալութիւն մատուցանելու ետեւ
ընդունեց իրենց հրաժարականը, եւ
նոր ընտրութեան ձեւաւորելով, վեց
հոգի լրացուցեալ նոր խորհուրդ մը
կազմեց.

Այս խորհուրդը մինչեւ տարուայ
սկիզբը իրենց պաշտօնը վարելէ ետեւ
հրաժարելուն պատճառաւ, պատ-
շաճ գտնուելու երեւ հոգի լրացուցեալ
առաւորական խոր-

* 1870 մարտ 14 թուով հրատարա-
կուած պաշտօնական յայտարարութիւնը.

հարց. մը կազմել. որտ. համարադրու-
ման. սեղանակալիցը առանձին
ապագայում ըլլալով, կրեօթիմանայ
ուշագրութեանը կը յանձնուի:

Յիշեալ անգիւղացիները անհետել
թէ հետեւեալ խորհուրդը պարտա-
կան կրնան ինքնուրոյն մէջ ուրջալի
միտ լծալով իրենք եւ հոգ տարաւ-
թիւններ տեսնած է:

ԿՐԹԱԿԱՆ ԽՈՐՀԱՆՈՒՄ

Կրթական խորհուրդը Ազգ. մար-
չութեան ներկայացուցիչ անդամ-
ներն ստիպողապէս ապագայում պարտ-
աւորեալ զաւակներ, սոյն տեղեկագրի վեր-
ջը կցուած է. որմէ կը անհետի ինչ
կրթական խորհուրդը ազգային դաս-
տարարութեան խնդիրը հիմնական
կերպով նկատողութեան առած, անոր
վիճակին եւ գործունէութեան հետեւ
խորհրդածած ինքնուրոյն ընելով, ամենա-
կարեւոր ուսումնորդութեանը կը ներ-
կայանէ. եւ անապահայտ երեսփո-
խանական ժողովը կենսական այս մեծ
խնդրոյն առիդողականութիւնը ճանչ-
նալով, իւր խորին ուշադրութեամբ
պիտի ենթարկէ զայն:

Այս տարիէ պարտք կը համարվի
նաեւ ծանուցանել թէ ի. Կուս. Հա-
տարակց կրթութեան պաշտօնէին ա-
ռաջարկութեան համեմատ գրած էր,
ինչպէս ուրիշ պատրիարքարարմանը նա
եւ մեր Պատրիարքարարութիւնը որ Մար-
շալայիս բոլոր խնդիրներն մէջ
գտնուած ազգային դպրոցներուն ա-
ւելցած ուսումնական եւ ուսման
կրթական ընդհանրացումը վիճակագ-
րելով, որմէ ի. Կուս. Այս հը-
րամանագիրը նախագ. վարչութեան
խառն ժողովին օրոյն եկած էր եւ
թէ եւ թող. խորհրդոյ չըբերակա-
նաւ ծանուցում էր որ այն հրամանին
համեմատ պէտք եղած վիճակագրերը
զրկեն, սակայն իսկաւ քննելը կրկին
բոլոր օրինակներէն եւ մեծ մի-
ւն անապահայտ թողովը, ժող-
ովին այս անգամ յանձնելու այս գործը
նորոգելը կրթական խորհուրդին որդե-
գի կատարելով վիճակագրութեան մը
չենեն որոյ օրինակը իրենց տեղեկա-
գրին յարակցէ է:

ՄԱՆՈՒՄԱՐԴԱՎ ԴԱՆԱԿԱՆ ԴՈՐԾՈՅ

Սրբապետ Պատրիարք Հայրը դու-
ւառական գործը Մասնավորութեան
կողմէ իր վրայ տուած եւ Պա-
րիս գտնուող դաստիարակացի միջնա-
կատարած ըլլալով, յիշեալ նորակազմ
Մասնավորութեան անդամները ներկա-
յացուց Քաղ. ժողովին:

Ժողովը տոյն ընտրութիւնը իր հա-
ւանութեամբ հաստատելու եւ Մասնա-
ժողովին պաշտօնը սահմանելու հա-
մար պէտք եղած հրահանգը պատ-
րաստելով, որմէ նախ Մասնավորու-
թեան որ անոր գիտողութիւններէն է ինչ
ունի տեսնելու եւ միւր վաւերացուի:

Գաւառական Մասնավորութեան իրեն
տրուած հրահանգին վրայ ունեցած
գիտողութիւնները ներկայացնելով,
գիտաւորական աւ գիտողութիւնը կը-
նէ որ իրենց կողմէն ըլլայ Գաւառու-
կան ժողովը եւ ոչ Մասնավորութեան ժո-
ղովը յայտնելու որ իրենց ձեռնհաս
մարմին մը չըլլալով չեն կրար կրնա-
ն. Բողոք. ժողովը պէն դաւառական
ժողովի կողմէն տեսնելու եւ ինչպէս
Պահանջագրութեան մէջ Գաւառական
եւ Տեղական Մասնավորութեան կող-
մէ ինչպէս չըլլայ տեղայն արդի Բողոք.
ժողովը հարկ համարելու այս երկու
ճիւղերը տանմանը իր ընդարձակ ըր-
բաղմանը գիտութեան տարւոյն նպաստ-
կաւ եւ մտադիր է գալիք վերաբն-
նելու Մասնավորութեան մէջ անցը-
նելու նպատ. կրտսի. ժողովին տալով
կրթութեան ընել. ջանքի որ փորձով կը
հասնելով ինչ այս երկու ճիւղերը վար-

չութեան միջոց պէտք են: Հետեւեա-
լորդ Բողոք. ժողովը կրնար ուրիշ ան-
գամ իրենց զգալով Մասնա-
ժողովին օրոյն տեսնելու իր անգա-
մակցիցը պէտք է համարուի. եւ
Մասնավորութեան Բողոք. ժողովին մէջ
մասն է միայն դաւառական խնդրոյ
նկատմամբ, մանաւանդ որ Բողոք. ժո-
ղովը արտաքին իրեն չունի իր օրինա-
գիր իշխանութիւնը մտադրութեան մէջ
նոր մտադր. մը անտեսելու: Ստորի
Մասնավորութեան անդամներն իրենց գի-
տողութիւնն եւ տրին: իրենց մէջ
քանի մանր տեղեկութեանց գալով,
ժողովը պէտք եղած բացատրութիւն
ները տաւ. եւ հրահանգը վաւերա-
ցնելով դործ աղբրութեան գնել որո-
շելու:

Հետեւեալէս Գաւառական Մասն-
ավորութեան ընտրութեան ընտրութեան
պաշտօնը ինչպէս մասին հետեւեալ
ներկայացած անգիւղացի միւր հե-
տեւեալ տնօրէնութիւններն ի գործ
գործեցին: Միւր Պատրիարքարարման մի-
ջնաւորը, Արեւմտեան Գիւղի մը միւր-
գաղութեան ձեռքը կարող կատար-
ութեան ընդհանուր ժողովին մասնա-
ւոր Միւր գաւառացի միւր համար
մասնակցին վաւերացնել օրինակը իրեն-
քու համար յիշեալ վարչութեան հե-
տեւեալ քաջալի. ժողովին օրոյն մի-
ջնաւոր հետեւեալ ձեռնակ գրել եւ
ուղի յիշեալ մասնակցին օրինակը:

Չ. Կարող կատարութեան տակ
պատմած Հայաստանի վիճակացի մէջ
անցի սեղանը հարստացնելով անց
դարման տանելու համար Ազգ. մար-
չութեան եւ ի. Կուս. կողմէն յան-
րու ընտրութեան զրկել վրայ. Միւր. Բիւր-
իւրեղ եւ իւր. եւ ընդարձակ տեղե-
կագիր մը պատրաստել:

Մասնավորութեան անդամը ներկա-
յացան Սահմ. Որոշ. Լ. Բ. քանի մը
բացատրութիւններ տուաւ այս մասին
ընելով ինչ ընդհանուր եղծում մը կայ
դուրսերը, մեր ազգայնաց ըստա-
կան վիճակը եւ եւ Երթուղան համար
մեր տալարութեան քննութիւնը կրնայ
այս պարագաներն երեւան հանել եւ
բոլոր այնմ հիմնական դարման մը տա-
նել մեր դաւառական աղբրացի ընդ-
հանուր վիճակին վրայ, որ անհրաժեշտ
է եւ ամեն ինչ իրենք տեսնելով պէտք
է ուշադրութեան տեսնել:

Իւր. սկզբունք այս յայտարարելը
ընդունուեցաւ. ժողովին Մասնավորութեան
պարագայից վրայ ընդարձակ տե-
ղեկագիր մը ինչ ընտրութեան Մասնավոր-
ութեան, իրական գիտողութեան օրինակ-
ները վրայ հաստատելով, որպէս զի
բոլոր այնմ դարձագրութեան հանդա-
մանքն ալ նկատողութեան տեսնելով
պէտք եղածը որոշուի:

Միւրեւ Մասնավորութեան այս տե-
ղեկագիրը պատրաստելու պիտի զու-
ղէր. Գաւառական հարստացնելու
թիւնց վրայ Ազգ. Լիւր. Ժողովը ներ-
կայացած հարստացնելուն ընտ-
րութեանը Երեսփոխանական ժողովը իւր
մէջէն ընտրուած Մասնավորութեան մը
յանձնելու եւ Գաւառական Մասնավոր-
ութեան Երեսփոխան եւ Արեւմտեան
Մասնավորութեան անդամ ընտրելու,
հետեւեալորդ Գաւառական ժողովը
պարտաւորեցաւ ալ այս ինչ ընտրութեան
ընտրել:

ՊԱՏՐԻԱՐԿԻՆ ԴԱՐՈՂԸ

Ազգ. համ ժողովոյ մը որ չկրնար
ինչն իրեն համար օրէնք մը գնել համ-
ըր դրածը կատարելով յարգել, առիւթն
անգամաւոր կը համարուի եւ իրենց ազ-
գան իրաւունքը քաղաքացիութեան յարգաց
զսան անդերու. օրհանգումն ընելու: Ա-
սկիւր ընդհանուր օրէնք ու ամեն տեղ
ընդունուած ճշմարտութիւն մէջ Հայ ազ-
գին այս որուն մէջ իրեն անցած մեծը
ալ կը գտնուի իւր. կուս. ու կը ջանայ որ

զինքն լուսաւորեալ ազգաց հետ հաշու-
կուղէ որ օտարը ալ գտնի անանկ ճանչ-
նան, եւ երբ որ ազգաց մէկը միւր այս
փափաքին գէտ խոր մ'ընելու ըլլայ, հար-
կաւ շատերը կը մերտարին ալ կը բար-
կանան: Այս փափաքին լուս. ու պահանջ-
մանքին պեղելով է. յայտնուի որ այս
յատկութիւնը եւ կը կատարուի ալ
պատմականը, առանց որոյ լուսաւորու-
թիւն ու քաղաքացիութիւն չի:

Ինչ եւ Ռեւանան կատարութեան
այս եւ այս գործը մէջ մեր ազգին շատ
պաշտօնեաներ ունենան, ինչ եւ մեծ իշ-
խաններ ու նախարարներ անցած ընտրուած
ըլլայ մեր մէջէն Ռեւանան պետութիւ-
նը, քաղաք մեծը ալ ազգովն մարմին մը
հանդուած ենք այս պետութեան, գաւ-
ղորդարարութիւն մը կապած ենք
վաւերացում մասնաւոր օրէնքներով եւ
կանոններով եւ զոտ պաշտօնեաներով ու
պաշտօնականով որ է ազգի Պատրիարքը
ի. Կ. Պատրիարքը Լ. որ այս օր սահմանա-
րութիւնը վարչութեան ընտրութեան մէջ կը
հարկէ որ նոր ձեռքով ու զրոյն մը գա-
ղապարաց մէջ ձեռքով, քայլ ոչ ոք ալ
չկրնար ուրանալ ինչ ոչ ոք ամենայնիւ
հանգամանքի շուրջ օրէնք ու կանոն մ'ա-
նի որուն հնազանդուելու եւ զորն հնազա-
նդելու. կատարելով յարգելու է:

Հայ ազգի հրապարակաւ, Երեսփոխ-
մէջ եւ ցորկիւն տանը միահամուտ կը
դրանք, կուս. եւ արտաւ. ինչպէս
խանարար կրնայ իրեն Պատրիարքը զըն-
րիւնները Հայ ազգի ազգային կը ընտր-
ընել զինքնուրոյն Պատրիարքութեան ա-
րտաքին միւր. զորն արտաւ. համար-
ելով անոր կը յանձնէ Պատրիարքութեան
բոլոր իրաւունքները եւ պաշտօնը, իւրաք-
միւրեան կը կրնայ եւ կրնայ ինչ ազգի
է այս ամենը ընելու, Հայ ազգի, ինչ Պատ-
րիարքը քաղաքի պիտի, սակայն անոր ձեռ-
ւած է, ինչ իր քաղաքին բնութեան ինչ ուր-
աք ընէ, զարմանք իրեն զինքնուրոյն իւր
է, եւ նախապէս կը ընտրուի այս հո-
ղաւոր պաշտօնին հարցը եւ համարադրու-
թեանը անգիւղացիներ թաղացիք է զազգ
Երեսփոխար. երբ անկապ հարկ տեսնելու համ-
նապէս եւ իրաւունքները յարգելով, յան-
գիծանելով, զգալով իրեն, ինչ, ա-
ղաւթը, աղաւթը, միւրեանը եւ հոգ-
ւորականութեան պաշտօնին բոլոր մասերը
ճիւղերը եւ բաժանումները անոր տուած
է որ իր գաւառութեան համեմատ անոր
օրին որ պէտքը զայս ու ինչպէս գոր-
ծալով, իրենք ալ կրնայ իրեն մարդ
պատրիարք սխալել ու մեծ մեծ պայքակ-
զութեան ու շարժող պատմութեան ըլլալ,
ինչպէս ի. (Մասնավորութեան պաշտօնեան
միւր օրհանգ) Պատրիարք անոր պիտի
թաւն ինչ իր քաղաքին բնութեան ինչ վարչա-
պետական ընտրութեան Պատրիարքութեան
պաշտօնը անկէ տեսնել ու ուրիշ մէջ առա-
ւել արժանաւորին ձեռքն աւանդելով ազգի
իրեն վերապահած է:

Բայց անգիւղացի ազգին արժանաւոր
համարած եւ ընտրած Պատրիարքը հարկ
կը համարի երեսփոխար. ինչ ինչ
չուրիշ մտաւորեան ըստ մի խառն ու-
րուն հետեւեալը անկաւոր եղած ու այս
նախապէս այն խորը արտաւ. եւ
քանի գիտէ ինչ տեղոյն իրաւունք աչ-
գէն ու անանկն անոր ալ իրաւունք
եւ յանգիծանութիւնը չպիտի վրիպի
եւ անմ մը անհատական մը կրնայ ու կը
համարանքի ազգին համար ընտրած ըն-
դունած վաւերացումը հոգիւր հոգ ու
պիտի ձեռքը հրապարակաւ ընդմիջել,
քաղաքները կրնայ անոր ուսուցանելու քա-
ղաքին ինչ ինչ հրամաններ:

Ինչ մեծ անգիւղացիութեան է ստիպ-
աղբիւր, ազգին վարչութեան, օրէնքին, ե-
րեսփոխար. կրնայ, ալ իրաւունքները, կը-
րնայ եւ ձեռնաւոր այն ինչպէս եւ ինչ
գաւառները. որոնց մէջ այս պարագ-
ութեան պատմութեան է Պատրիարքին անմին
միւր օրհանգներ ենք մեր ազգութիւնը
հարկաւորելով, եւ մեր ազգին հոգիւր
ու մտքները պարտաւոր Պատրիարքին ու-
րեւելուց կանոն է որ յանգիծանք մը տե-
ղաք մեծ է որպէս մեծ է անմ որուն գէ-
տած վրան գործուած է անկապ:

Պատրիարքին նպատակը ինչպէս
զեւ Պատրիարքին իրենք Պատրիարքը եւ
անոր ձեռքը պաշտօնեանը անկապ կրնայ
եւ գիտէ ինչպէս պաշտօնեանը ինչ ինչ

Հայ մը նպատակաւ եւ ջանքս է իմ քաղա-
քաւ բառնալ, զայրոյթիս ու զգուշացում
ցնելու ազգին եւ անոր ինչպէս որ եւ կը-
րնայ երբեք մէկ արեւմտաւարացի գէտ
ինչ Սահմ. Պատրիարքը անտեղի խօսք
մը խօսած է, պէտք էր գտնի ազգային
կամ Յանանան արտաքին ընտրութեան
նը վերածել ու անորոյն տնօրէնութեան
սպասել, եւ կամ ինչ Հայ ազգին հարգ-
պիտի որ կրնայ զինքնուրոյն Պատրիարքու-
թեան գտնելու տեսնելու. Կ. ինչ ան-
հատի մը անոր խօսքը ու քաղաք ընդմի-
ջելու մեծ իրաւութեան եւ ինչ չպատճառ-
աղբիւր ստիպելու պայմանից կորստի
տեսնելու վիճակին մէջ, իրաւունք մէջ
ալ ալ իրաւունք հարգութեան ինչ երբ
որ մը Ռեւանան ինչ քաղաքին ինչ ինչ
կան կապակցութեան հարցում մայրէջը Տե-
րութեան գէտ քաղաք մ'ըստ-մանա-
ւանց որ Ռեւանան պաշտօնեան տնօրէնու-
թիւնն անոր ընտրելու խօսքերը ի վարչ-
պետականութեան ինչպէս մէջմարդիկ զրե-
ր-ընդմիջել կամ քաղաքը ինչպէս չը
պատմեցաւ, այլ քաղաքին անմիջապէս
յետոյ քաղաքային պաշտօնեանը զգալով
վարչութեան անտեղանութեան կը հրաւիրէ
կը ծանուցանեն իրեն ինչ պաշտօնէ ին-
կած է, Կ. ստիպելով մը որ իրաւունք
շատ կէտեր տեղի. Կ. ինչ Պատրիարք
կան ու միտադրութեան կատարութեան
նը կը յարգէ զինքնուրոյն. կը լուսն
քաղաքին վրայ, օտար դաւաճութեան գէտ
ինչ գրած պաշտօնեան մը կապակցութեան
մը խօսքին, եւ այսպիսի խօսքը մը որ կա-
ռաւարութեանը եւ նոր ինչ կայսեր ան-
ձին գէտ էր Պատրիարքը Հայ անմ մը, անհա-
տական մը, որ կրնային պաշտօնեանին, իր
հոգեւոր Հոգեւորութեան եւ ազգին բնա-
րած Պատրիարքին խօսքը կորստաւոր
կորստաւորէ ինչպէս մէջ, քաղաքի մէջ
նպատարակաւ, անհատական մը, որուն գէտ
միտաւոր մը երբեք չէ եւ որ իրաւունք
ու իրաւունք է ու պաշտօնեան է:

Իսկ զայն Սահմ. Պատրիարքը Հոր
քաւ խօսքին ինչ ինչ քաղաքի վրայ իրաւ-
ունքին վրայ զի անոր իրենց շահուն
համար առաւ կը գրեն. եւ այնքան որ ազ-
գին լուսն մասնաւոր համարուած է եւ գի-
տէ, որուն եւ կը վկայէ Մասն. ինչ ը-
ստ ինչ անտեղանութեան (1) կը պատմեն Սա-
մն. Պատրիարքը Հոր քաղաքի կրնայ մա-
մուր քննել ու քննադատել. անհատ մը
անգամ կրնայ զՊատրիարքը քաղաքի մէջ
ըրած անտեղանութեան մը համար գաղ-
կանել, ինչ ինչ գաղաւթ. իրաւունքը
չունի, Կ. ինչ Սահմ. իրենք Պատ-
րիարքը Հայն ալ գաղաւթ կանոնը կամ
քաղաքայիններն ամենին հանգիստ ու
անտեղանութեան ընտրելու անկէ իր խօսա-
մին մաստ ուրեք-լուր. եւ իրաւունքներ
կը կարծէ ինչ Սահմ. Պատրիարքը Հայն
որ շատ բաները անտեղան է, կը զգուշ-
անաւոր փառաւոր եւ ձեռքով չարարել
փառաւոր բերելու (2). Կ. ինչ ինչ քաղաքի
ճիւղ անոր համար է որ ոչ մէկ իրաւունք
ալ չկրնայ պարզ անտեղանութեան մաքուր
իւրեղ զարգացնելու եւ ընել ինչ ինչ
կերպով ինչ ինչ քաղաքի ու ինչպէս
Սահմ. ինչ երբեք անտեղանութեան ուսու-
թեան չունի (3):

Եւ ազգի զաւ. մէկը քաղաքային ինչ
նէ ու երեսփոխար. պատմութեան շատ
մարտած ըլլալու է որ լուսն ինչ Պատ-
րիարք մը իրաւունք չունի երեսփոխար.
թիւն մը եւ ազգին մէջ իրաւունք
մը յանգիծանք ինչպէս անկէ ինչ ինչ
այն վրայ գէտ պաշտօնեան ինչ ըրաւ
Պատրիարքը ինչ ինչ ինչ Հայապետ
երբ ինչպէս կը ինչպէս. հրապարակաւ
կատարելու ինչպէս ինչ ինչ Պատրիարքը Հայ-
րաւոր երեսփոխար. ինչ ինչ կապակց-
յաւ ու ինչ ինչ որ ինչպէս մեծ կայս-
րը տաւարը մանաւոր ինչպէս որ ժողովրդ-
եան տուելու արտաւ. ինչպէս ինչ
Յովնան ինչ ինչ ինչ բանար գրաւ:

(1) Սահմաններ կրնան գտնուիլ ը-
ստ երեք իրաւ ինչ:

(2) Ինչ ալ օտար կ'այտնուի, եւ
գարնաւ կ'այտնուի. Կ. ինչ:

(3) Արդոյ յորդանանից այս պահան-
ջունը շատ միտադրութեան է. Սահմ. պարզ
գաւառի մը համար անմիջապէս անտեղանութեան
յանձն տեսնելու առաւ իրաւունք ալ չկրնայ
ընել. Կ. ինչ:

